

ЗАКОН

ЗА ЗАШТИТА ОД ПУШЕЊЕТО

Редакциски пречистен текст¹

Член 1

Со овој закон се уредува заштитата од штетните дејствија на пушењето на тутун и други производи од тутун врз граѓаните, зачувувањето на здрава животна средина, забрана на пушењето во јавни простории и забрана за рекламирање на цигарите.

Член 2

Јавни простории во смисла на овој закон се подразбираат:

- објекти во кои се врши воспитно-образовна дејност и објекти за престој и сместување на деца, ученици и студенти;
- објектите на здравствените и социјалните установи;
- затворени и отворени простории во кои се одржуваат спортски натпревари,
- затворени простории во кои се одржуваат културни и забавни манифестации, собири и други јавни приредби,
- средства за јавен превоз на патници;
- жичари и ски-лифтови;
- објекти во кои се произведува, подготвува, служи, продава или консумира храна и интернет-кафиња;
- простории во државните органи, установи и институции и во органите на локалната самоуправа во кои се одржуваат состаноци и средби и
- кафеани, кафетерии, ноќни барови, кафе барови, кабареа, диско клубови и пивници;
- заеднички простории во станбена зграда и заеднички делови на станбена зграда (светларници, лифтови, заеднички котларници и слично) утврдени со закон
- други јавни простории (сали, канцеларии, работни простории, чекални, ходници и слично).

Член 3

Се забранува пушењето во јавните простории од членот 2 на овој закон. Пушењето е дозволено исклучиво надвор од деловниот објект (тераса, летна бавча и слично).

Во објектите во кои се сместуваат гости, може да се определат соби за сместување за пушачи, но најмногу до 30% од вкупниот капацитет на објектот.

¹Редакциски пречистениот текст на Законот за заштита од пушењето ги опфаќа: основниот текст на Законот, објавен во “Службен весник на РМ“бр.36/95, Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од пушењето објавен во “Службен весник на РМ“бр.70/03, Законот за изменување на Законот за заштита од пушењето објавен во “Службен весник на РМ“бр.29/04, Законот за изменување на Законот за заштита од пушењето објавен во “Службен весник на РМ“бр.37/05, Одлука на Уставниот суд на РМ У.бр.39/06 објавена во “Службен весник на РМ“бр.79/07, Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од пушењето објавен во “Службен весник на РМ“бр.103/08, Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од пушењето објавен во “Службен весник на РМ“бр.140/08, Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од пушењето објавен во “Службен весник на РМ“бр.35/10, Законот за дополнување на Законот за заштита од пушењето објавен во “Службен весник на РМ“бр.100/11, Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од пушењето објавен во “Службен весник на РМ“бр.157/13 и Законот за изменување на Законот за заштита од пушењето, објавен во “Службен весник на РМ“бр.51/18, во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

Во јавните простории од членот 2 на овој закон и во собите за сместување на непушачи во објектите од ставот 2 на овој член одговорното лице на правното лице ќе истакне знак за забрана на пушењето и ќе обезбеди контрола на забраната на пушењето.

Член 4

Се забранува рекламирање на тутунските производи и на тутунската индустрија во која било форма, директно или индиректно, надворешно или внатрешно, и тоа:

- на јавни места и во јавни простории,
- во дневниот, неделниот и месечниот печат, како и во други списанија,
- на радио и телевизија,
- по пат на филмски дијапозитиви и филмови,
- на паноа, табли и налепници,
- на тенди и на чадори за сонце или за дожд,
- какви било рекламни материјали коишто можат да се изложат на продажните места (послужавник за враќање ситни пари, разни приврзоци и висулци и слично),
- на објекти и на/во средства за превоз (сообраќај),
- по пат на светлечки реклами,
- на и во книги, календари, облека и други рекламни материјали и подароци,
- промотивни активности: наградни игри, различни видови на промоции, каква било форма на директен контакт и комуникација со потрошувачите (интернет, СМС, промоции, подароци и слично) и
- спонзорирање и донации на спортски, културни, музички, забавни и други јавни приредби и манифестации од страна на претпријатија или други правни лица кои се занимаваат со производство и продажба на тутунски производи.

Тутунските производи можат да бидат изложени на продажните места (киоск, продавница, ресторан и друго) само во оригинални пакувања заедно со стандардната информација за цената.

Се забранува индиректно рекламирање на тутун и тутунски производи што носат име на тутунски производ, а не се тутунски производ. Како индиректно рекламирање се смета и употребата на лого, букви, знаци, симболи, слогани, место на производство на производот, кои биле користени во врска со тутунските производи во минатото или во сегашноста.

Како јавно место, во смисла на ставот 1 алинеја 1 на овој член, покрај јавните простории од членот 2 на овој закон, се смета кое било место достапно за секого, со или без влезници:

- улици, плоштади, пристаништа, плажи, паркови,
- административно-деловни и станбени згради,
- објекти за спорт, рекреација, култура и забава,
- хотели, ресторани и други угостителски објекти и
- трговски центри, продавници, киосци и слично.

Член 5

Се забранува продажба на цигари и тутун на лица помлади од 18 години во прометот на мало.

Член 5-а

Се забранува продажба на цигари и во објектите кои се сместени во спортско-рекреативните површини.

Се забранува продажба на тутунски производи на парче (по цигара), продажба преку автомати, места за самопослужување, како и продажба по нарачка.

Се укинува дел од ставот 1 на членот 5-а види: Одлука на Уставен суд на РМ У.бр.39/06 објавена во "Службен весник на РМ"бр.79/07

Член 6

Производителот на цигарите е должен на опаковката да отпечати порака на предупредување дека пушењето е штетно по здравјето.

Пораките за предупредување од став 1 на овој член ги определува министерот за здравство во рок од 60 дена од влегувањето во сила на овој закон.

ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

Член 7

Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон вршат Државниот пазарен инспекторат, Државниот санитарен и здравствен инспекторат, Државниот инспекторат за труд, Управата за јавни приходи и Министерството за внатрешни работи.

Државниот просветен инспекторат врши инспекциски надзор во објектите во кои се врши основно образование, средно образование, високо образование, научни институции, ученички и студентски домови, јавни и приватни воспитно-образовни и згрижувачки установи и игротеки.

Член 7-а

Правните и физичките лица кои произведуваат и вршат промет на тутун и тутунски производи се должни на писмено барање на инспекциските органи да дадат потребни информации за составот на производот, согласно со закон.

Член 8

Надлежниот инспектор во преземањето мерки согласно со овој закон, донесува решенија.

Против решението од став 1 на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од осум дена од денот на добивањето на решението.

Жалбата против решението на инспекторот не го одлага извршувањето на решението.

Доколку при вршење на инспекцискиот надзор инспекторот утврди дека во јавните простории од членот 2 став 1 точка 10 на овој закон се пуши ќе донесе решение за привремена забрана за вршење на дејност во траење од седум дена за трговец поединец и 15 дена за правно лице.

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 9

Глоба во износ од 2.000 до 4.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице ако постапи спротивно на членовите 3, 4, 5, 5-а, 6 и 7 од овој закон.

За прекршокот од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице, ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.

Член 10

Глоба во износ од 150 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице ако пуши во просторија каде што е забрането пушењето (член 2).

За прекршокот од ставот 1 на овој член глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на физичко лице и на самото место на прекршокот.

Член 10-а

Кога државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, државниот инспектор за труд, даночниот инспектор и униформираниот полициски службеник ќе утврдат дека е сторен прекршок од членот 9 на овој закон ќе поднесат барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

Член 10-б

Кога државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, државниот инспектор за труд, даночниот инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар ќе утврдат дека е сторен прекршок од членот 10 на овој закон, на сторителот ќе му врачат покана за плаќање на глобата во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

Ако сторителот на прекршок е малолетник во тој случај се постапува согласно со членовите 33, 34, 35 и 52 од Законот за прекршоците ("Службен весник на Република Македонија" број 62/2006).

Ако сторителот на прекршокот од ставот 1 на овој член не ја плати глобата во рокот предвиден во ставот 1 на овој член државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, државниот инспектор за труд, даночниот инспектор и униформираниот полициски службеник ќе поднесат барање за поведување прекршочна постапка пред надлежен суд.

Во случај на водење на прекршочна постапка судот на сторителот му изрекува глоба во трикратен износ од утврдениот со одредбата на членот наведен во ставот 1 на овој член.

Ако сторителот на прекршокот од ставот 1 на овој член не ја плати глобата во рокот предвиден во ставот 1 на овој член комуналниот редар е должен да поднесе предлог до државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и

здравствен инспектор, државниот просветен инспектор односно државниот инспектор за труд, даночниот инспектор за покренување на прекршочна постапка пред надлежен суд.

Член 10-в

За прекршокот од членот 10 на овој закон, државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, државниот инспектор за труд, даночниот инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

Кога сторителот на прекршокот е согласен за поведување на постапка за порамнување, државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, државниот инспектор за труд, даночниот инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар составуваат записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието на прекршокот и лицата затекнати на самото место.

Во записникот се утврдува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторување на прекршокот.

Државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, државниот инспектор за труд, даночниот инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар можат да му предложат на сторителот надминување на последиците од прекршокот да се стори со вршење или сторување на општокорисна работа во траење од најмалку 24 работни часа или доделување на средства за вршење општокорисна работа. Средствата ќе се користат наменски за спроведување на промотивни активности за заштита на здравјето на луѓето од штетното дејство на пушењето.

Ако сторителот на прекршокот од ставот 1 на овој член, во рок од осум дена прифати, а не врши општокорисна работа или не додели средства за вршење на општокорисна работа, државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, државниот инспектор за труд, даночниот инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар ќе поднесат барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд.

Министерот за здравство го утврдува видот, висината на чинењето на општокорисната работа за секој прекршок одделно, како и начинот на нејзиното извршување во согласност со министерот за економија, министерот за образование и наука и министерот за труд и социјална политика. Висината на средствата наменети за општокорисна работа не може да биде повисока од висината на пропишаната глоба за прекршокот, при што вредноста на еден час општокорисна работа изнесува најмалку 100,00 денари, а најмногу 250,00 денари во зависност од видот и сложеноста на општокорисната работа.

Државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, државниот инспектор за труд, даночниот инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар се должни да водат евиденција за покренатите постапки за порамнување и за нивниот исход.

Член 10 - г

За прекршокот од членот 9 на овој закон државниот пазарен инспектор, државниот санитарен и здравствен инспектор, државниот просветен инспектор, униформираниот полициски службеник и државниот инспектор за труд, даночниот инспектор може на сторителот на прекршокот да му предложи посредување и постигнување на согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот.

Инспекторот од ставот 1 на овој член составува записник за прекршокот во кој се констатира согласноста на двете страни за покренување на постапка за посредување на кој се потпишува и сторителот на прекршокот.

Постапката за посредување се покренува со доставување на записникот од ставот 2 на овој член до Комисијата за посредување, кој инспекторот е должен да го достави во рок од три дена од денот на составувањето и потпишувањето.

Постапката за посредување се води пред Комисијата за посредување формирана од министерот за економија, односно министерот за здравство, односно министерот за образование и наука, односно министерот за труд и социјална политика, односно министерот за внатрешни работи.

Комисијата за посредување е составена од три члена од кои еден ја врши функцијата на претседател. Членовите на Комисијата се избираат од редот на државните службеници вработени во Министерството за економија, односно Министерството за здравство, односно Министерството за образование и наука, односно Министерството за труд и социјална политика, односно Министерството за внатрешни работи од кои еден е дипломиран правник.

Претседателот на Комисијата е должен постапката да ја започне во рок од 24 часа од денот на доставувањето на записникот.

Комисијата работи на седница на која задолжително присуствуваат претставници на сторителот на прекршокот и државниот пазарен инспектор, односно државниот санитарен и здравствен инспектор, односно државниот просветен инспектор, униформираниот полициски службеник, односно државниот инспектор за труд, даночниот инспектор.

За постигнатата согласност во постапката на посредување се склучува спогодба со сторителот на прекршокот.

Во спогодбата се утврдуваат обврските на сторителот на прекршокот, а особено:

- 1) висината и начинот на плаќање на глобата;
- 2) висината и начинот на плаќање на другите давачки и трошоци и
- 3) мерките кои треба да ги преземе сторителот за отстранување на последиците од прекршокот.

Во случаите во кои е постигната согласност во постапката за посредување, глобата на сторителот за сторениот прекршок може да биде намалена за најмалку половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

Министерот за економија, односно министерот за здравство, односно министерот за образование и наука, односно министерот за труд и социјална политика, односно министерот за внатрешни работи донесува деловник за работа на Комисијата за посредување.

Комисијата за посредување е должна да води евиденција за поведените постапки за посредување и за нивниот исход.

Спогодбата од ставот 8 на овој член има сила на извршна исправа.

Ако постапката за посредување не успее се поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд за прекршоци.

Член 10-д

Прекршочната постапка за прекршоците предвидени во овој закон ја води надлежниот суд.

Пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон, надлежните министерства од областа на економијата, здравството, образованието, внатрешните работи, односно трудот, водат постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 11

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за забрана на пушењето во јавни и работни простории („Службен весник на СРМ“ број 28/88).

Член 12

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

од Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од пушењето (“Службен весник на РМ”бр.70/03)

Член 8

Претпријатијата или другите правни лица се должни да го усогласат своето работење според одредбите на овој закон до 31 декември 2005 година.

* Во членот 8 зборовите: „во рок од седум месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „до јуни 2005 година“, види ***чл.1 од*** Закон за изменување на Законот за заштита од пушењето (“Службен весник на РМ”бр.29/04)

* Во членот 1 од Законот за изменување на Законот за заштита од пушењето (“Службен весник на Република Македонија” број 29/04), зборовите: “до јуни 2005 година” се заменуваат со зборовите: “до 31 декември 2005 година”, види ***чл.1 од*** Закон за изменување на Законот за заштита од пушењето (“Службен весник на РМ”бр.37/05).

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА
од Законот за изменување на Законот за заштита од пушењето
("Службен весник на РМ"бр.29/04)

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА
од Законот за изменување на Законот за заштита од пушењето
("Службен весник на РМ"бр.37/05)

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

СО ОДЛУКА на Уставниот суд на Република Македонија У.бр. 39/06
"Службен весник на РМ" бр. 79/07

1. СЕ УКИНУВА член 5-а став 1 во делот „во објектите кои се оддалечени од претшколските и школските воспитно-образовни установи на растојание помало од 50 м.“ од Законот за заштита од пушењето („Службен весник на Република Македонија“ бр.36/1995, 70/2003, 29/2004 и 37/2005).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ
од Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од
пушењето ("Службен весник на РМ"бр.103/08)

Член 9

Одредбите на членовите 2 и 3 од овој закон ќе започнат да се применуваат по истекот на 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Одредбата на членот 2 алинеја 7-а ќе започне да се применува од 1 јануари 2010 година.

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ
од Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од
пушењето ("Службен весник на РМ"бр.140/08)

Член 6

Одредбата од членот 2 на овој закон ќе се применува од 1 декември 2008 година.

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ
од Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од пушењето ("Службен весник на РМ"бр.35/10)

Член 3

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за заштита од пушењето.

Член 4

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ
од Законот за дополнување на Законот за заштита од пушењето ("Службен весник на РМ"бр.100/11)

Член 2

Државните инспектори од членот 7 на овој закон изготвуваат квартални извештаи за утврдените неправилности кај физичките и правните лица, и овие извештаи ги објавуваат на веб страницата на Инспекторатот.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА
од Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од пушењето ("Службен весник на РМ"бр.157/13)

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА
од Законот за изменување на Законот за заштита од пушењето ("Службен весник на РМ"бр.51/18)

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.